

Enne ja nüüd

Internaat mõnikümme aastat tagasi ja sanitaarne olukord koolides... Milline see oli? Kodunt toodi koiku, põhukott, tekk ja padi, siis suur päts leiba, keedetud lihakamakas, pleki või pudeliga piima ja veel üht-teist. Nädala lõpupoole oli leib kivikõva, liha otsas, piim samuti. Heal juhul oli võimalik õpetaja pliidil endale teed keeta või liha praadida. Ja kes seda voodipesu siis kontrollis — oli seal lina või polnudki, ja eks pühade puhul ikka vahetatud. Ja päid — kes neid vaatas? Seal oli sibajaid, nii väikseid kui ka suuri. Või käsi pesta? Või keda huvitasid koolipoisi jalad? Peaasi — kui aga tüki selgeks sai.

Kuid vaatame nüüd näiteks, missugune kord valitseb Tammi koolis praegu. Lähed sisse — kuskil ei ripu laste üleriideid ega vedele jalatseid — need on vastavates kappides. Edasi on ruumikas töötuba vajaliku sisustusega. Seal on ka joogi- ja pesunõu ning seintel nagid nimesiltidega, kus igal õpilasel on isiklik käterätik (kooli poolt). Põrandate puhtuse eest hoolitsevad õpilased ise. Väliste jalatsetega ei käida kooliruumides. Käte, näo, kaela, kõrvade ja jalgade puhtust kontrollitakse järjekindlalt. Samuti olgu ka pea puhas, juuksed korralikult lõigatud ja kammitud. Hambaid tuleb pesta. Riided olgu puhtad ja terved. Pidevalt lastevanemaile südamele pannes püütakse nõutava vormiriietuse poole. Kevadpeoks ja muudeks suvisteks üritusteks kavatsetakse eelmise aasta eeskujul muretseda suviselt rõõmus ühtne riietus.

Lõunavaheajal ei nosi keegi enam omaette paberi seest ega viska siis poolt võileiba prügi-kasti, vaid kõik söövad sooja lõunat — kõik 33 õpilast. Õpetaja Pass lõunastab koos nendega, õpetades kultuurset käitumist lauas. Enne sööki pestakse käed. Õpilased ise katavad kordamööda laua, siis on neil perenaiselikult valge põll ees ja rätik peas. Internaadis olijad koorivad õhtul kartulid, puhastavad juurvilja, pesevad nõud — seks puhuks on neil kirjud põlled. Kui aga minnakse — see on terve kooli kohus — kordamööda appi kütet tegema, siis on juba pruunid kitlid, et ei määrduks kooliriided.

Voodipesu vahetatakse iga 10 päeva tagant, kooli poolt on 2 vahetust pesu, samuti kõik muu voodivarustus. Õpilased korrastavad ise oma magamisasemed ja toa.

Kahe tubli inimese — koolijuhataja A. Allika ja keetja M. Tohteri koostööna tunnevad lapsed end internaadis koduselt ning on hästi toidetud. Laste seal pidamine ega lõunasööjate toit ei tule kallis, sest kõik köögiviljad, kartulid, isegi herned saadakse kooli maa pealt. Puuvilja- ja marjaaed varustab aga kõigega, mis on vajalik magus-toitudeks.

Ega õppiminegi laokile jää. See on ikkagi peamine. Internaadis kannab selle edukuse eest hoolt õpetaja Pikanõmme. Koolijuhataja sm. Allika on suutnud lastevanemate rohkeil koosolekuil selgitada koduse kasvatus- ja õppimise korralikkuse tähtsust. Nõnda on saanud nii õpetajate kui ka lastevanemate ühiseks suureks sooviks anda ühiskonnale arenenud ja kultuuriselt käituvaid noori.

M. POHLA